

Colin Dexter

Inspecteur

MORSE

De Wolvercote
juwelen

Colin Dexter

De Wolvercote-
juwelen

Vertaald door Toby Visser

De Fontein

Deel 1

I

Het is niet onmogelijk je in de aanwezigheid van een minnares te vervelen.

(Stendhal)

De fles Brut Imperial Moët & Chandon met het rode zegel stond leeg op het nachtkastje aan de linkerkant van haar bed; net zo leeg als het champagneglas ernaast, evenals het champagneglas op het nachtkastje aan de andere kant van het bed. Alles leek leeg. Naast haar lag een slank gebouwde man met zijn handen onder zijn hoofd. Hij was begin veertig, een paar jaar ouder dan zij. Zijn ogen waren dicht en bleven ook dicht, toen ze haar kant van het gebloemde dekbed terugvloog, snel opstond, haar voeten in bontgerande slippers stak, een roze zijden kamerjas om haar lichaam sloeg – waarvan de borsten, buik en dijbenen misschien een beetje te mollig waren – en naar het raam liep om door de gesloten gordijnen te gluren.

Wanneer ze haar Oxford University Pocketagenda had geraadpleegd, zou ze gezien hebben dat de zon die vroege woensdagavond in oktober om tien voor vijf onderging. De klok was het vorige weekend teruggezet en de avonden begonnen dus eerder, zoals werd gezegd. Ze had altijd moeite gehad met het terug- en vooruitzetten van de klok, tot ze die eenvoudige jingle op Radio Oxford had gehoord: Voorjaar Vooruit / Herfst Achteruit. Dat had haar geholpen. Maar buiten was de duisternis al veel te vroeg gevallen en de regen kletterde tegen de ramen. Het asfalt beneden zag glimmend zwart, met een poeltje oranje licht dat er van een straatlantaarn aan de overkant op weerkaatste.

Toen ze nog op de lagere school zat, had de klas op een mid-dag de opdracht gekregen een scène op de Theems te schilderen,

en alle jongens en meisjes hadden het water blauw gekleurd. Behalve zij. En toen had de leraar de les onderbroken (zomaar halverwege) en beweerde dat de kleine Sheila de enige van hen was die het natuurlijke talent van een kunstenaar had. Waarom? Omdat de Theems soms grijs of wit of bruin of groen of geel kon zijn – alles, in feite, behalve de kloddertjes Oxford-blauw en Cambridge-blauw en kobalt en ultramarijn waarin ze hun penselen doopten. Dus wilde iedereen alsjeblieft opnieuw beginnen en proberen de kleuren te schilderen zoals ze die zagen, en de ansichtkaarten en de atlassen vergeten? Iedereen dus, behalve Sheila, want Sheila had haar water zwart geschilderd. En onder haar was de straat nu glimmend zwart...

Ja.

Alles leek zwart.

Sheila trok de dunne kamerjas dicht om zich heen en wist dat hij wakker was. Hij keek naar haar, dacht misschien aan zijn vrouw of aan een andere vrouw. Waarom zei ze hem niet gewoon dat hij uit haar bed en uit haar leven moest verdwijnen? Had ze hem dan meer nodig dan hij haar? Zo was het niet altijd geweest.

Het was zo verschrikkelijk moeilijk te zeggen, maar ze zei het: 'Tot voor kort zijn we samen gelukkig geweest, nietwaar?'

'Wat?' Bij die laatste 't' klapte zijn tong scherp tegen zijn tanden. Nu draaide ze zich om en keek naar zijn liggende gestalte, de snor verbonden met het keurig verzorgde puntbaardje, zodat er een zwarte cirkel rond zijn mond lag – een mond die ze soms te klein vond, en te preuts, en verdomd ja, té verwaand!

'Ik moet gaan!' Abrupt ging hij zitten, zwaaide zijn benen buiten het bed en reikte naar zijn overhemd.

'Kunnen we elkaar morgen ontmoeten?' vroeg ze zacht.

'Zit er dik in, hè?' Hij sprak met de afgemeten precisie van een ouderwetse pedagoog, iedere letter werd op een schoolmeesterachtige manier gearticuleerd uitgesproken. Soms zelfs gelispeld.

'Ik bedoel... na afloop.'

'Na afloop? Onmogelijk! Ondenkbaar! Morgenavond moeten we onze volledige aandacht aan onze Amerikaanse cliënten geven, nietwaar? Buitengewoon belangrijke gelegenheid, zoals

je weet. We mogen van geluk spreken als we voor tienenvijf komen, denk je niet? En daarna...'

'Moet je natuurlijk naar huis.'

'Natuurlijk! En jij weet heel goed waarom ik naar huis moet. Wat je fouten ook zijn, dom ben je niet!'

Sheila knikte zwakjes. 'Je zou vooraf kunnen komen.'

'Nee!'

'Het kan toch geen kwaad een drankje te nemen, denk je? Onszelf een beetje moed in te drinken voor...'

Nee!'

'O.'

'En het is gezonder voor de lever en aanverwante organen om dat spul eens een poosje te laten staan, hè? Een paar dagen van de week bijvoorbeeld? Lukt je dat, Sheila?'

Hij had zich snel aangekleed, zijn vingers maakten het kastanjebruine, decadente vlinderdasje vast tot het weer lusteloos op zijn plaats hing. Wat haar betrof had ze verder niets te zeggen; er was niets wat ze kon zeggen. Ze wendde zich weer naar het raam, om even later zijn hand op haar schouder te voelen, waarna hij haar een vluchtig kusje in haar nek gaf. Daarna sloeg de deur beneden dicht. Met een ellendig gevoel keek ze naar de bovenkant van de zwarte paraplu, terwijl die langs de straat bewoog. Vervolgens knipte ze het bedlampje uit, nam de champagnefles en ging naar beneden. Ze had een slok nodig.

Dr. Theodore Kemp liep kwek door de zware regenbui naar zijn eigen huis, op slechts een paar minuten loopafstand. Hij had al besloten dat er weinig, zo niet geen, vooruitgang zat in zijn affaire met de vlotte, veeleisende gescheiden vrouw die hij juist had verlaten. Ze werd een verplichting. Hij realiseerde zich dat het misschien wel zijn fout was geweest dat ze nu een dubbele gin nodig had, voordat ze aan haar dagelijkse plichten begon; dat ze hem zo serieus nam; dat ze steeds meer van zijn tijd eiste; dat ze bereid was steeds grotere risico's te nemen met betrekking tot hun ontmoetingen. Nou, hij niet. Hij zou de voluptueuze vrouw natuurlijk missen, maar ze werd op bepaalde verkeerde

plaatsen een beetje té mollig. Dubbele onderkin... dubbele gin...

Hij had naar een vorm van liefde gezocht – zonder verplichtingen met de bijbehorende problemen; en met Sheila Williams had hij een paar maanden gedacht dat hij die gevonden had. Maar het was niet zo: hĳ, Theodore Kemp, had dat ontdekt! En er wáren andere vrouwen, en een in het bijzonder, haar staart zwiepte kronkelend in de goudviskom.

Hij liep door de gemeenschappelijke ingang naar de flat op Water Eaton Road, die hij en Marion (na het ongeluk) twee jaar geleden hadden betrokken. Hij schudde de drijfnapte paraplu voor zich uit en veegde pietluttig zijn doorweekte schoenen op de deurmat. Had hij ze misschien geruïneerd? vroeg hij zich af.

2

Men denkt dat men verdorvenheid moet bestuderen om die te kunnen bestrijden; en de enig efficiënte studie is die van de praktijkervaring.

(Samuel Butler)

Veel later die avond, met de ijzeren traliewerken van buffet tot plafond gesloten, zat John Ashenden alleen in het University Arms Hotel in Cambridge en dacht aan de volgende dag. De weersvooruitzichten waren beter, niet nog eens zo'n wolkbreuk als eerder deze dag die het hele zuiden en oosten van Engeland onder water had gezet (waaronder, zoals we hebben gezien, de stad Oxford). 'Nog iets drinken, voordat we sluiten, sir?'

Ashenden dronk gewoonlijk tabpier. Maar als hij whisky dronk, zag de wereld er sneller rooskleuriger uit; en nu bestelde hij een dubbele Glenfiddich, omdat hij extra mout nodig had om de reis langs de historische steden van Engeland te kunnen verdragen.

Het zou op alle fronten helpen als het weer mooier werd; het zou zeker helpen het gekreun en gesteun onder de aanwezige groep Amerikanen te verminderen:

- te weinig zon
- te veel eten
- te veel afval
- te vroeg opstaan
- te veel rondlopen (vooral dat!).

Niet dat ze bijzonder veel klaagden (behalve die ene vrouw, natuurlijk). Volgens Ashendens berekening klaagden ze in feite

slechts een greintje meer dan het gemiddelde. Zevenentwintig mensen. Bijna allemaal van de West Coast, hoofdzakelijk uit Californië; in leeftijd variërend van 65 tot 75 jaar; rijk, vrijwel zonder uitzondering met ongeveer dezelfde interesses: alcohol, bridge, sigaretten, detectiveboekjes, ecologie. Gedurende de eerste dagen van de reis had hij gehoopt dat er ook cultuur in het rijtje thuishoorde, want sinds hij zich onder de niet-rokers schaarde, maakte het hem misselijk wanneer hij sommigen tussen de lezingen en maaltijden door sigaretten zag opsteken. Maar het mocht niet zo zijn.

De wolkbreuk boven Cambridge had er die dag voor gezorgd dat tochten naar Grantchester en de American War Cemetery in Madingley moesten worden afgezegd en de verandering van het programma was niet in goede aarde gevallen – vooral de vrouwen hadden zich ertegen verzet. Ja, en Ashenden zelf ook. Hij had zichzelf terecht als hun tijdelijke gids opgeworpen, met pijn in zijn nek wijzend naar de schoonheden van de vroeg-Engelse gewelven in King's, en daarna, met doodvermoeide voeten, schuifelend door het Fitzwilliam Museum om enkele altijd populaire prerafaëlitische schilderijen te bekijken.

'In het Ashmolean hebben ze een veel mooiere verzameling, Mr. Ashenden. Tenminste, dat heb ik gelezen. William Holten Hunt, en... en van Millais.'

'U zult het morgen zelf kunnen beoordelen, nietwaar?' had Ashenden luchtig geantwoord, in de veronderstelling dat de doemdenkende vrouw de voornamen was vergeten (of nooit had gekend) van een schilder wiens achternaam ze niet eens goed kon uitspreken.

Het had Ashenden geërgerd dat aan de Cambridge touringmaatschappij het volle bedrag betaald moest worden voor de uitjes die ze vandaag niet hadden kunnen maken. Het had hem zelfs nog meer geïrriteerd dat hij verplicht was geweest de hele middag op te geven om zijn oudere pupillen aangenaam bezig te houden. Hij was (dat wist hij) een redelijk goede leider en gids. Toch had hij het in de afgelopen paar jaar moeilijk gevonden om niet af en toe een paar pauzes in te lassen tijdens

zijn verantwoordelijkheden die het klokje rond duurden en het was zijn gewoonte geworden om zijn middagen helemaal vrij te houden waar dat maar mogelijk was, hoewel hij de redenen daarvoor nooit volledig aan iemand had uitgelegd... In november 1974 was hij naar Cambridge gegaan om toelatingsexamen te doen in moderne talen. Zijn hoge cijfers op de middelbare school hadden geen onredelijk optimisme gewekt, en hij was een zevende trimester gebleven om zijn geluk te beproeven. Zijn vader, zoals John wist, zou de meest trotse man van het land zijn geweest, indien zijn zoon erin was geslaagd de examinatoren van zijn taalkundige vaardigheid te overtuigen. Maar de zoon was er niet in geslaagd en de brief was op kerstavond op de deurmat gevallen:

Van de Senior Tutor, Christ's College, Cambridge,

21-12-1974

Geachte Mr. Ashenden,

*Na zorgvuldige overweging van uw aanmelding
spijt het ons u te moeten meedelen dat
we u geen plaats op deze universiteit
kunnen geven. We kunnen ons uw teleurstelling
heel goed voorstellen, maar u weet ongetwijfeld
hoe groot de concurrentie is om een plaats te bemachtigen.*

Er had aan die brief uit Cambridge echter ook een groot pluspunt gezeten. Hij was er twee nachten gebleven, in de Second Court op Christ's, in dezelfde kamers als een mede-examenkandidaat van Trowbridge, een magere, belezen jongen, die behalve het behalen van een beurs in klassieke talen serieus van plan was de universiteit (of was het het universum?) te bekeren tot de vanzelfsprekende waarheden van zijn eigen neo-marxistische overtuiging. John had van dat alles eigenlijk maar weinig begrepen; maar hij was zich plotseling bewust geworden van een

wereld van beurzen, intelligentie, zogenaamd enthousiasme, gevoeligheid – vooral gevoeligheid – waarvan hij op zijn middelbare school in Leicester nooit iets had geweten.

Op hun laatste middag samen had Jimmy Bowden, de Trotskist van Trowbridge, hem meegenomen om naar een extra lange Franse film over de Gouden Eeuw te kijken, en die middag was hij verliefd geworden op een verleidelijke, schor pratende hoer, toen ze haar zijdezachte benen over elkaar sloeg en aan haar absint nipte in het een of andere donkerbruine café. Dat had alles te maken met ‘de synthese van stijl en seksualiteit’, zoals Jimmy hem had geprobeerd uit te leggen, terwijl ze tot in de kleine uurtjes hadden gepraat... en de volgende ochtend om zes uur waren opgestaan om te proberen voor Marks & Spencer de *Socialist Worker* te verkopen.

Een paar dagen na de ontvangst van zijn afwijzing had Ashenden een Ansichtkaart van Jimmy ontvangen, een zwart-witfoto van de graftombe van Marx op de begraafplaats van Highgate:

De idioten hebben me een meerjarige beurs gegeven, ondanks mijn Griekse proza! Hoop dat jij inmiddels ook je goede nieuws hebt ontvangen. Ik vond het leuk je te ontmoeten en verheug me op ons eerste trimester samen. Jimmy.

Hij had Jimmy nooit teruggeschreven. En het was slechts toeval dat hij zeven jaar later, tijdens zijn eerste rondleiding door Oxford, een man ontmoette die Jimmy Bowden had gekend...

Nadat hij de voorbeschikte cum laudes voor de beide onderdelen van zijn studie klassieke talen had gehaald, won Jimmy een speciale onderzoeksbeurs in Oxford om de vroeg-Etruskische schriftkunde te bestuderen; drie jaar daarna was hij aan de ziekte van Hodgkin overleden. Hij was een wees geweest (zoals later bleek), en werd begraven op de Holywell Cemetery van Oxford, te midden van vele dode, maar eens uitblinkende geleerden – en slechts op zo'n anderhalve meter afstand van het

graf van Walter Pater, zoals Ashenden later ontdekte. Hoewel Jimmy was gestorven, leefde een klein deel van zijn erfenis nog door – want John Ashenden had zich jarenlang op verscheidene filmtijdschriften geabonneerd, gedrukt in Engeland en Europa, speciaal voor de filmkenners tot wie hij zich al snel kon rekenen. Waar en wanneer de degeneratie precies was begonnen (als het al degeneratie was) wist John Ashenden niet zeker.

John was in 1956 geboren en was niet opgegroeid onder de druk van de puriteinse zedenleer van zijn vaders generatie. En toen hij eenmaal aan het werk ging (direct na zijn schooltijd) en begon te reizen, had hij zich soms enigszins schuldig gevoeld bij het bevredigen van zijn seksuele nieuwsgierigheid door af en toe naar sauna's, seksfilms of onthullende shows te gaan. Maar geleidelijk begonnen deze ervaringen zijn behoeften eerder te voeden dan te bevredigen; hij werd een onverbeterlijke voyeur. In de begintijden werd hem vaak genoeg door meer ervaren collega's (die zelf volkomen immuun voor alle verderfelijke invloeden schenen te zijn) verteld dat het vervelende van pornografie was dat het zo sáái was. Maar wás dat wel zo?

Vanaf de eerste kennismaking had het vunzige karakter van dit fenomeen zich aan hem opgedrongen – het zich stuntelig als een blinde zijn weg zoeken in de donkere gangpaden van een achterafbioscoopje, met de Cockney-stem nog in zijn oren: 'Hier kom je aan je trekken, is het niet, sir? Geen gerommel – niets van dat gedoe – gewoon recht voor z'n raap!' En het verontrustte hem dat hij zo opgewonden werd bij zulke grove seksscènes. Maar hij pepte zijn gevoel van eigenwaarde op met het feit dat bijna al die bioscoopjes druk werden bezocht, waarschijnlijk door net zulke normale mensen als hijzelf. Al vrij snel begon hij ook iets te begrijpen van de 'synthese' die Jimmy hem had geprobeerd te verklaren – de synthese van stijl en seksualiteit. Want er wáren mensen die dit soort dingen begrepen, en bijeenkomsten hielden in privéonderkomens, waarbij de hogepriester de bijna magische woorden zong: 'Kent iedereen elkaar?' Dat Ashenden die middag in Cambridge gedwongen was geweest

zo'n bijeenkomst van ingewijden te missen, was een teleurstelling. Een grote teleurstelling, om precies te zijn.

Maar de volgende stop was Oxford...

Eerste druk januari 2024

Oorspronkelijke titel *The Jewel That Was Ours*

Oorspronkelijke uitgever Macmillan

Copyright © 1991 Colin Dexter

First published in 1991 by Macmillan, an imprint of Pan Macmillan, a division of Macmillan Publishers International Limited

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2024 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Toby Visser

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie Shutterstock

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 7146 8

ISBN e-book 978 90 261 7147 5

ISBN luisterboek 978 90 261 7148 2

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudig en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.